

Uchwała 28/2023

III Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach

z dnia 27 stycznia 2023 roku

w sprawie opinii o prawidłowości planowanej kwoty długu Gminy Gnojno

III Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach:

Przewodnicząca: Agnieszka Zarębska

Członkowie: Wojciech Czerw
Ewa Midura

po rozpoznaniu w dniu 27 stycznia 2023 roku uchwały Nr XXXVI/282/22 Rady Gminy Gnojno z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Gnojno na lata 2023-2045 (zwanej dalej WPF) oraz uchwały Nr XXXVI/281/22 Rady Gminy Gnojno z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Gnojno na 2023 r., działając na podstawie art. 230 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 ze zm.) w związku z art. 13 pkt 10 oraz art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jedn. Dz. U. z 2022 r. poz. 1668)

postanawia

zaopiniować pozytywnie z uwagami zawartymi w treści uzasadnienia planowaną kwotę długu Gminy Gnojno wynikającą ze zobowiązań zaciągniętych ujętych w WPF na lata 2023 -2045.

U z a s a d n i e

Prognoza kwoty długu przedstawiona w WPF obejmuje zobowiązania stanowiące tytuły dłużne w rozumieniu art. 72 ust. 1 ustawy o finansach publicznych – zaciągnięte i podlegające spłacie w okresie objętym prognozą.

Ze sprawozdania Rb-Z wg stanu na koniec IV kwartału 2021 roku wynika, że dług Gminy na dzień 31.12.2021 r. wynosił 17.456.155,54 zł. Zobowiązaniami Gminy stanowiącymi tytuły dłużne były kredyty i pożyczki.

W uchwalonej WPF na lata 2023-2045 założono, że dług Gminy na koniec 2022 roku wyniesie 17.033.025,54 zł. W 2023 roku oraz w kolejnych latach objętych prognozą nie planuje się zaciągania nowych zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych. Kwota długu planowana na 31.12.2023 r. wyniesie 17.013.177,54 zł, a zatem zmaleje w porównaniu do wykazanego w sprawozdaniu Rb-Z na dzień 31.12.2021 r. o kwotę 442.978,00 zł.

Z WPF uchwalonej na lata 2022-2045 wynika, że spłata długu Gminy Gnojno nastąpi w latach 2022-2045, również w WPF na lata 2023-2045 spłatę długu zaplanowano do roku 2045. Zatem ostateczny termin spłaty długu pozostał bez zmian.

Z uchwały Rady Gminy Gnojno Nr XXXVI/281/22 z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Gnojno na 2023 rok wynika, że planowane wydatki na łączną kwotę 4.985.002,45 zł mają zapewnione źródło finansowania w przychodach sklasyfikowanych w paragrafach 905 i 906, a więc różnica pomiędzy planowanymi dochodami i pozostałymi planowanymi wydatkami jest dodatnia i wynosi 19.848,00 zł. Z analizy dokonanej przez Skład Orzekający wynika więc, że z dochodów w kwocie 19.848,00zł sfinansowane zostaną rozchody na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu pożyczek.

W latach 2024-2045 spłata długu z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek następować będzie z prognozowanych nadwyżek budżetowych.

Jak wynika z uchwalonej WPF najwyższe rozchody z tytułu spłat rat kredytów i pożyczek planowane są w latach 2037-2038 i wynoszą 1.260.000 zł w 2037 roku i 1.251.000,00 zł w 2038 roku przy planowanych do uzyskania w tych latach dochodach odpowiednio w kwotach 27.579.000 zł i 27.679.000,00 zł.

W wyniku dokonanej analizy stwierdzić należy, że w uchwalonej WPF **relacja, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych została naruszona w latach 2023-2025**. Relacja łącznej kwoty przypadających w tych latach spłat i wykupów wraz wydatkami na obsługę długu określonych w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych do planowanych dochodów bieżących przekracza bowiem średnią arytmetyczną dla ostatnich trzech lat relacji dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu i wynosi:

- dla 2023 roku - 4,29% na dopuszczalny 1,59% (obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego),
- dla 2024 roku - 5,71% na dopuszczalny 5,23%,
- dla 2024 roku wynosi 7,12% na dopuszczalny 6,39%.

Na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 1964) relacja ograniczająca wysokość spłaty zobowiązań j.s.t., o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych może być niezachowana w latach 2023-2025 w przypadku, gdy prognozowana łączna kwota długu tej jednostki na koniec danego roku nie przekroczy 100 % planowanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym, pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 ww. ustawy o finansach publicznych, nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego. Jednak niezachowanie relacji ograniczającej wysokość spłaty zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego nie może zagrażać realizacji zadań publicznych przez j.s.t., a regionalna izba obrachunkowa, wydając opinie, o których mowa w art. 91 ust. 2, art. 230 ust. 3 i 4 oraz art. 246 ustawy o finansach publicznych, ocenia również wpływ niezachowania tej relacji na realizację zadań publicznych, o czym stanowi art 7 ust. 3 ww. ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw.

W związku z powyższym Skład Orzekający stwierdza, co następuje:

Z danych ujętych w uchwalonej WPF wynika, że w latach 2023-2025, czyli w latach, dla których relacja wynikająca z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych nie została zachowana, prognozowana łączna kwota długu na koniec danego roku w stosunku do planowanych w tych latach dochodów ogółem pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 ustawy o finansach publicznych nieprzeznaczone na sfinansowanie planowanego deficytu budżetowego wynosi odpowiednio: **96,24%, 92,39% i 90,52%**.

Zatem w zakresie planowanych wartości spełniona została dyspozycja wynikająca z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw, niemniej jednak wskaźnik ten jest bardzo wysoki a jego wartość w 2023 r. jest bliska maksymalnemu wskaźnikowi 100%. **Wobec powyższego, w ocenie Składu Orzekającego, istnieje zagrożenie, że w przypadku nawet nieznacznego odchylenia wartości wykonanych od kwot planowanych w budżecie na 2023 rok oraz w wieloletniej prognozie**

finansowej w zakresie wielkości wpływających na ten wskaźnik, może skutkować jego przekroczeniem, a tym samym naruszeniem art. 7 ust. 2 ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw, zgodnie z którym w latach 2023-2025 łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec danego roku nie może przekroczyć 100% wykonanych w tym roku budżetowym dochodów ogółem tej jednostki, pomniejszonych o kwoty wykonanych dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 ustawy o finansach publicznych nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego.

Zważywszy na zjawiska zachodzące w gospodarce krajowej rzutujące na wysokie koszty obsługi zobowiązań finansowych, istotny wpływ wydatków na obsługę długu w całym okresie jego spłaty na zachowanie relacji, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych a zatem i możliwość uchwalenia budżetu, a także wysokie zadłużenie Gminy Gnojno (prognozowana kwota długu na koniec 2023 r. stanowi 68,9% planowanych dochodów ogółem) Skład Orzekający dokonał analizy tych wydatków i stwierdza, co następuje.

W WPF obowiązującej w 2022 r. wydatki związane z obsługą długu w całym okresie jego spłaty określono w łącznej kwocie 9.500.000,00 zł, natomiast w WPF na lata 2023-2045 wynoszą łącznie 4.870.000 zł. Zaplanowano zatem zmniejszenie tych wydatków o kwotę 4.630.000 zł, przy czym wydatki na obsługę długu w:

- roku 2023 zwiększyły się o 205.000,00 zł do kwoty 705.000,00 zł,
- w 2024 roku zwiększyły się o 50.000,00 zł do kwoty 550.000,00 zł,
- dla roku 2025 pozostały na niezmiennym poziomie, tj. 500.000,00 zł,
- w latach 2026- 2045 uległy zmniejszeniu o łączną kwotę 3.865.000,00 zł.

Nastąpiło zatem istotne zmniejszenie łącznej kwoty planowanych wydatków na obsługę długu w uchwalonej WPF Gminy Gnojno. W objaśnieniach do WPF nie uzasadniono tych zmian.

Skład Orzekający zauważa, że w uchwalonej WPF Gminy Gnojno wykazano, że wykonanie wydatków na obsługę długu dla 2022 r. wyniesie 940.000,00 zł przy planowanych wydatkach na ten cel w kwocie 1.020.000,00 zł.

W związku z powyższym, w wyniku oceny wpływu niezachowania relacji, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych na realizację zadań publicznych, o czym stanowi art 7 ust. 3 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw, Skład Orzekający postanowił jak w sentencji.

Skład Orzekający stwierdza jednak, że w wyniku zaistnienia nieprzewidzianych w WPF sytuacji, dotyczących chociażby ewentualnej konieczności zwiększenia planowanych wydatków na obsługę długu, w Gminie Gnojno może wystąpić zagrożenie realizacji zadań publicznych w przyszłości.

Pouczenie

Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych od niniejszej uchwały Radzie Gminy w Gnojnie przysługuje prawo wniesienia odwołania do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.

Przewodnicząca Składu Orzekającego
Agnieszka Zarębska